

Mediacija v državah članicah - Estonija

To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.
Opozarjamo, da so že na voljo naslednje jezikovne različice: [et](#).

Zakaj ne bi poskušali rešiti spora z mediacijo, namesto da greste na sodišče? To je način alternativnega reševanja sporov, pri katerem mediator strankam v sporu pomaga doseči dogovor. Vlada in pravni strokovnjaki v Estoniji se zavedajo prednosti mediacije.

Na koga se obrniti?

V Estoniji je treba razlikovati med mediacijo in spravo (koncilijacijo). Mediacija je širok koncept, ki zajema vse dejavnosti, pri katerih neodvisna tretja oseba posreduje med osebama v sporu, ne da bi imela pravice sodnega arbitra.

Na nekaterih stopnjah je mediator lahko tudi pravosodni kancler (õiguskantslerit). Čeprav pojem varuha človekovih pravic ni uporabljen v zakonu o pravosodnem kanclerju, lahko pravosodni kancler opravlja tudi naloge varuha človekovih pravic, med katere spada spremljanje, ali vladni organi spoštujejo temeljne pravice in svoboščine posameznikov ter načela dobrega upravljanja, pa tudi nadzor nad organi lokalnih skupnosti, pravnimi osebami javnega prava ter zasebnimi subjekti, ki opravljajo javne funkcije. Pravosodni kancler od leta 2011 opravlja tudi naloge varuha otrokovih pravic v skladu s členom 4 Konvencije o otrokovih pravicah. Več informacij je na voljo na [spletni strani](#) urada pravosodnega kanclerja.

V estonskem pravu se sprava nanaša na dejavnosti spravnega posredovalca ali spravnega organa v civilnih zadevah. Sprava je urejena v zakonu o spravnem postopku, mediacija pa v posebnem zakonu o mediaciji. Zakon o spravnem postopku je bil oblikovan v postopku prenosa Direktive 2008/52/ES o nekaterih vidikih mediacije v civilnih in gospodarskih zadevah v estonsko zakonodajo.

V skladu z zakonom o spravnem postopku je spravni posredovalec lahko vsaka fizična oseba, ki jo stranki zaprosita, naj ravna kot spravni posredovalec. Tudi odvetniki in notarji so lahko spravni posredovalci. Vloga spravnega posredovalca se lahko na podlagi posebnega zakona dodeli tudi organu državne ali lokalne vlade.

Seznam notarjev, ki so pripravljeni biti spravni posredovalci, je na voljo na [spletni strani](#) notarske zbornice.

Seznam odvetnikov, ki so pripravljeni biti spravni posredovalci, je na voljo na [spletni strani](#) notarske zbornice.

Ministrstvo za socialne zadeve načrtuje razvoj dejavnosti družinskih mediatorjev in spravnih posredovalcev.

Obrnete se lahko tudi na naslednje nevladne organizacije:

- [združenje mediatorjev Estonije](#) zagotavlja informacije v estonščini in angleščini. Kontaktna oseba je [Anneli Liivamägi](#);
- [estonska zveza za dobrobit otrok](#) je nepridobitno združenje, ki podpira pravice otrok. Med njene dejavnosti spada tudi svetovanje staršem, ki se želijo razvezati, s spodbujanjem k uporabi storitev spravnih posredovalcev za zaščito interesov otrok. Zveza je organizirala več usposabljanj na področju družinske mediacije;
- [estonsko zavarovalno združenje](#) je določilo zavarovalnega mediatorja za reševanje sporov med zavarovanci in zavarovatelji oziroma zavarovalnimi posredniki.

Na podlagi zakona o reševanju kolektivnih delovnih sporov imajo stranke v primeru kolektivnega delovnega spora (spor v zvezi s pogoji kolektivne pogodbe) pravico do uporabe javnega spravnega posredovalca. Javni spravni posredovalec je neodvisen strokovnjak, ki pomaga strankam delovnega spora, da dosežejo sporazum.

Kontaktni naslov javnega spravnega posredovalca za kolektivne delovne spore je Henn Pärn, javni spravni posredovalec, telefon, e-naslov Henn.Parn@riikliklepitaja.ee. Več informacij lahko najdete na [spletni strani](#) [spletni strani](#) javnega spravnega posredovalca.

Na katerih področjih je mediacija dopustna in/ali se najpogosteje uporablja?

Spravni postopek na podlagi zakona o pravnem postopku se na splošno lahko uporabi za reševanje vseh vrst civilnih sporov. Spravni postopek lahko poteka v civilnih zadevah, kadar spor zadeva razmerje zasebnega prava, ki ga obravnava okrajno sodišče. Čeprav ni primerjalnih statističnih podatkov, je verjetno, da se mediacija pogosteje uporablja na področju družinskega prava.

Pravosodni kancler rešuje spore v zvezi z diskriminacijo, kadar posameznik poda izjavo, da je bil diskriminiran na podlagi spola, rase, narodnosti (etničnega porekla), barve, jezika, porekla, vere, političnega ali drugega prepričanja, finančnega ali socialnega statusa, starosti, invalidnosti, spolne usmerjenosti ali drugih osebnih okoliščin, določenih z zakonom. Mediatorji lahko ukrepajo tudi v primeru kršitve temeljnih pravic.

Javnipravni posredovalec deluje kot spravni posredovalec v kolektivnih delovnih sporih.

Ali je treba upoštevati posebna pravila?

Uporaba spravnega postopka je po estonskem pravu na splošno prostovoljna.

Združenje mediatorjev Estonije je pripravilo poklicni standard, ki se bo zahteval za spravne posredovalce, ki bodo želeli delati na področju družinske mediacije v Estoniji.

Estonski zakon o pravnem postopku ima posebno pravilo, ki določa, da v situacijah, ko roditelj krši odredbo glede stikov z otrokom, spravni postopek vodi sodnik. V skladu s členom 563 zakonika lahko sodišče na podlagi vloge enega starša pozove oba starša pred sodišče, da se tak spor reši sporazumno. Sodišče pozove starša, da se zglasita osebno, in ju obvesti o možnih pravnih posledicah (denarna kazen ali pripor), če tega ne storita.

Zakon o pravnem postopku tudi določa, da lahko sodišče od strank zahteva sodelovanje v spravnem postopku na podlagi zakona o pravnem postopku, če meni, da je to glede na dejstva in potek postopka v zadevi nujno za rešitev spora.

Spravni postopek, ki ga vodi pravosodni kancler, je urejen v členih 35⁵–35¹⁵ zakona o pravosodnem kanclerju.

Reševanje kolektivnih delovnih sporov, dejavnosti javnega spravnega posredovalca ter pravice in obveznosti strank v postopku so urejeni v zakonu o reševanju kolektivnih delovnih sporov.

Poslovnik zavarovalnega mediatorja estonskega zavarovalnega združenja je na voljo na [spletu](#).

Ministrstvo za socialne zadeve pomaga pri razvoju družinske mediacije. To vključuje pripravo standardne kvalifikacije za družinsko mediacijo. V prihodnosti bodo lahko državni organi ali organi lokalnih skupnosti nudili mediacijo in krili stroške določenih storitev mediacije.

Informacije in usposabljanje

Informacije o spravnih posredovalcih, ki delujejo na podlagi zakona o pravnem postopku, vključno z notarji in odvetniki, so na voljo na zadevnih spletnih straneh. Seznam notarjev, ki so pripravljene biti spravni posredovalci, je na voljo na [spletni strani](#) notarske zbornice. Seznam odvetnikov, ki so pripravljene biti spravni posredovalci, je na voljo na [spletni strani](#) estonske odvetniške zbornice.

Informacije o dejavnostih pravosodnega kanclerja kot spravnega posredovalca lahko najdete na [spletni strani](#) pravosodnega kanclerja.

Informacije o dejavnostih javnega spravnega posredovalca lahko najdete na [spletni strani](#) javnega spravnega posredovalca.

Usposabljanje za mediatorje zagotavlja zasebni sektor (npr. združenje mediatorjev Estonije). Usposabljanje za mediatorje ni pravno urejeno.

Kakšni so stroški mediacije?

V skladu z zakonom o pravnem postopku tak postopek ni brezplačen; o plačilu se sporazumejo mediator in stranki v sporu. Glede na podatke na spletni strani združenja mediatorjev je leta 2013 družinska sprava stala 60 EUR na srečanje. Stroški mediacije se enakovredno razdelijo med stranki.

Če se sodišču zdi potrebno pozvati spravnega posredovalca ali mediatorja za rešitev spora, lahko premoženjsko šibkejša stranka zaprosi za pomoč države, da poravnata stroške.

Kadar pravosodni kancler deluje kot spravni posredovalec, se ne plača nobena taksa. Lahko pa nastanejo dodatni stroški v zvezi s spravnim postopkom. Pravosodni kancler odloči, kdo jih mora poravnati.

Tudi reševanje kolektivnih delovnih sporov s strani javnega spravnega posredovalca je brezplačno. Stroške reševanja kolektivnega delovnega spora plača stranka, ki je kriva, ali pa se sporazumno razdelijo med stranki.

Zavarovalni mediator estonskega zavarovalnega združenja zaračuna upravno takso v višini 50 EUR, zavarovalni upravni posredovalec tega združenja pa takso v višini največ 160 EUR. Če upravni postopek ni uspešen, se plača samo polovica takse zavarovalnega spravnega posredovalca.

Ali je sporazum, dosežen z mediacijo, izvršljiv?

V skladu z zakonom o spravnem postopku je sporazum, dosežen v takem postopku, izvršljiv, potem ko je bil na podlagi vloge v ustreznem postopku razglašen za izvršljivega (člena 627¹ in 627² zakona o pravnem postopku). Sporazum, dosežen v spravnem postopku, v katerem je bil upravni posredovalec notar ali odvetnik, lahko razglasi za izvršljivega tudi notar v skladu z določbami zakona o notariatu.

Sporazum, dosežen s pomočjo javnega spravnega posredovalca za rešitev kolektivnega delovnega spora, zavezuje obe stranki in velja od dneva, ko je podpisan, če ni dogovorjen drug datum za začetek veljavnosti. Vendar pa ta vrsta sporazuma ni izvršilni naslov.

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvornika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 11/12/2014